

Nr 317.

Godkänd av första kammaren den 4 juni 1923.

Godkänd av andra kammaren den 6 juni 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa understöd och pensioner, att utgå av postmedel eller trafikmedel.

(Bankoutskottets utlåtande nr 28 samt memorial nr 43.)

Till Konungen.

I en till riksdagen avlåten, den 16 februari 1923 dagtecknad proposition nr 66 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under punkt 1:o av sagda proposition har hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att befälhavaren å postångfartyget »Öland», kaptenen friherre Carl Gyllenstierna, styrmannen å nämnda fartyg Anders Theodor Johansson och långlotsen å samma fartyg Karl Fredrik Eriksson må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid åtnjuta årliga understöd, att utgå av postmedel, friherre Gyllenstierna med 1,100 kronor, Johansson med 800 kronor och Eriksson med 400 kronor.

Riksdagen anser det vara billigt, att ifrågavarande befattningshavare efter avgången ur postverkets tjänst tilldelas årliga understöd under sin återstående livstid. Beträffande beräkningen av understödsbeloppens storlek har riksdagen emellertid icke kunnat helt ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Vidkommande först befälhavaren, friherre Gyllenstierna, har denne, som i egenskap av f. d. kaptän vid flottan uppbär en pension av 2,720

kronor årligen, under en tid av endast 15 år haft anställning som befälhavare å ifrågavarande fartyg, därvid hans tjänstgöring omfattat allenast omkring halva året. Såsom ersättning härför har han uppburit *dels* arvode, som under de senaste fem åren utgått under tjänstgöringstiden och en månad därutöver med 300 kronor i månaden samt under den övriga delen av året med 150 kronor i månaden, *dels ock* under seglationstiden, förutom fri kost, tjänstgöringspenningar med 1 krona per tur ävensom tio procent av fartygets inkomster för passagerare och gods (s. k. kaplake). Sammanlagda ersättningen har härigenom för sista seglationsperioden uppgått till omkring 10,200 kronor för år, varav ett belopp av 9,900 kronor lagts till grund för pensionens beräkande, medan grundarvodet utgjort endast 2,700 kronor årligen. Under sådana förhållanden har riksdagen, med hänsyn till den begränsade tid, Gyllenstierna årligen tjänstgjort, och då enligt riksdagens mening vid tilläggspensionens bestämmande icke bör tagas i betraktande hela den del av inkomsten, som utgjorts av s. k. kaplake, ansett nämnda pension skäligen böra bestämmas till hälften av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit eller 550 kronor, med beaktande jämväl därav att några pensionsavgifter icke erlagts.

Vad härefter angår styrmannen Johansson, har denne under en tid av 29 år haft anställning å postångfartyget. Även Johanssons tjänstgöringsskyldighet har emellertid avsett endast halva året. Härtill kommer, att Johansson, såsom av propositionen framgår, befinner sig i god ekonomisk ställning. På grund av vad nu anförts, har riksdagen ansett även den för Johansson ifrågasatta pensionen böra reduceras till hälften av det utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet eller 400 kronor årligen.

Långlotsen Erikssons pension har av riksdagen bestämts till det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 400 kronor årligen.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att befälhavaren å postångfartyget »Öland», kaptenen friherre Carl Gyllenstierna, styrmannen å nämnda fartyg Anders Theodor Johansson och långlotsen å samma fartyg Karl Fredrik Eriksson må från och med den 1 januari 1923 under sin återstående livstid av postmedel åtnjuta årliga understöd, att utgå med följande belopp, nämligen till Gyllenstierna med femhundrafemtio kronor, till Johansson med fyrahundra kronor samt till Eriksson med fyrahundra kronor.

I punkt 2:o har föreslagits, att riksdagen måtte medgiva, att tillfälliga kontorsbiträdena hos generalpoststyrelsen Emma Kristina Öberg

född Carlsdotter, och Karolina Dorothea Medéus, född Bosell, må från och med månaden näst efter den, under vilken de erhålla entledigande från sin anställning vid postverket, dock tidigast från och med den 1 januari 1924, under sin återstående livstid åtnjuta årliga understöd, att utgå av postmedel, Öberg med 700 kronor och Medéus med 740 kronor.

Även riksdagen anser, att understöd av postmedel böra tillerkännas ifrågavarande befattningshavare efter deras avgång ur postverkets tjänst. Vidkommande storleken av dessa understöd vill riksdagen i likhet med statskontoret erinra, att riksdagen vid bestämmandet av pensioner av det slag, varom här är fråga, hittills plägat utgå från avlöning enligt äldre stater än de för kommunikationsverken och statsdepartementen m. fl. verk nu gällande. Lika med statskontoret finner riksdagen det vara önskvärt, att denna princip upprätthålles tillsvidare, intill dess det nya lönesystemet vunnit tillämpning vid flera grenar av statsförvaltningen än vad för närvarande är fallet.

Riksdagen har följaktligen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning medgivit, att tillfälliga kontorsbiträdena hos generalpoststyrelsen Emma Kristina Öberg, född Carlsdotter, och Karolina Dorothea Medéus, född Bosell, må från och med månaden näst efter den, under vilken de erhålla entledigande från sin anställning vid postverket, dock tidigast från och med den 1 januari 1924, under sin återstående livstid åtnjuta årliga understöd, att utgå av postmedel, Öberg med sjuhundra kronor och Medéus med sjuhundrafyrtio kronor.

I punkt 3:o har hemställts, att riksdagen måtte *dels* medgiva, att till avlidne lokomotivföraren vid Svartälvs järnväg Johan Kjällmans änka Hulda Lovisa Kjällman, född Funke, och makarnas minderåriga barn Margit Lovisa, Nils Arent och Anna Lisa må av Svartälvs järnvägs medel utbetalas pension till ett årligt belopp av 442 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1921 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor och barn efter delägare i nämnda kassa; *dels ock* föreskriva, att vederbörande för åtnjutande av denna förmån skola vara skyldiga att till Svartälvs järnväg återbetala ett belopp, motsvarande vad av järnvägens medel för Kjällmans räkning insatts å sparbank under hans tjänstetid.

Med hänsyn till 1922 års riksdags beslut i fråga om pensionering av personalen vid Svartälvs järnväg finner även riksdagen det vara billigt, att någon pension beredes de efterlevande efter här ifrågavarande befattningshavare vid nämnda järnväg. De grunder, som av Eders Kungl.

Maj:t i sådant avseende föreslagits, hava icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Under punkt 4:o har föreslagits, att riksdagen måtte medgiva, att till avlidne banvakten vid statens järnvägar Anders Perssons änka Petronella Persson må av trafikmedel utbetalas pension till ett årligt belopp av 274 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1923 i enlighet med de grunder, som i § 6 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Med hänsyn till vad i propositionen anförts, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Stockholm den 6 juni 1923.

Med undersätlig vördnad.
